

ОЛГА ЛАРИОНОВА

ПРИМАМКАТА

Превод от руски: Любомир Стоилов, 1976

chitanka.info

... Сега говореха за това не само те, но и стотици, хиляди хора на Земята и не само на Земята, а на всички станции от Приземието, и не само днес, а през цялата последна половин година. Но на никой не беше по силите да намери ясно конструктивно решение какво да се направи...

— Самата дума „невъзможно“ дори не означава отрицание. Това е сигнал! Той гласи: всички тук, всеки, който може, всеки, който има смелост!

— И който има на раменете си трезва глава — меко забеляза Ана.

— Защо пък! Онези алфианци, които са имали трезви глави, не са летели към нас за помощ, знаейки предварително, че няма никакви шансове да се върнат. Те се подчинявали на забраната. Но най-добрите...

— Най-безразсъдните...

— Стоп! Безразсъдство. Безумство. Не се ли крие тук решението?

— Ти снимала ли си пси-спектри на безразсъдни пориви?

— Как може да питаш, Ричин! В емоционално отношение алфианците са толкова по-силни от нас, че дори ти със своя цигански темперамент приличаш на сварена юфка в сравнение с който и да е алфиански флегматик, а твоят пси-спектр е клечка за зъби спрямо стълб на линия за високо напрежение. Именно поради това десмодите толкова безпогрешно отличават алфианците от нас и досега не е открит нито един-единствен случай на нападение на десмод върху човек.

— Ана, злато мое сапфирено, както са казвали моите непросветени, но поетични предци! Ами хората въобще не се и опитват да регистрират такива случаи! Нашият Съвет по галактически контакти толкова се страхува да не развали отношенията с Алфа, че до всички медицински и юридически информатори беше изпратено запитване в толкова безпомощна форма, че отрицателният отговор се подразбираше от само себе си. Алфианците ни забраниха да се намесваме — разбираш ли, на нас, на цялото човечество, което съвсем доскоро беше преизпълнено с такова уважение към себе си. Те установиха монопол върху борбата с десмодите, а на нас ни предоставиха място в партера — гледайте, граждани на Земята, как умеят да се борят и умират представителите на една висша цивилизация!

— Но какво може да се направи, щом те наистина са ни изпреварили? Ти забравяш, че те поддържат контакт с нас, а не ние с тях — та нали тук завършва едва третият космически век, а при тях започва двадесет и шестият! Разбира се, между нас има много общи неща — апаратурата за мигновена връзка, методиката по взимането на пси-спектри, цяла планина медикаменти, космолетите за малък каботаж. Всичко това е общо, но всичко е алфианско, скъпи мой. За деветнадесет години контакт те ни предадоха всичко, за което ние само можехме да мечтаем, но не взеха от нас нищо, а и освен това ни заплашиха: достатъчно е само да се опитате да ни помогнете и ние ще прекъснем контакта така, сякаш и въобще не сте ни виждали...

— Но нима вие там, в своя Съвет — горещеше се Ричин — не можете да им намекнете, че това, меко казано, е унижително за нас. И че е време да се преустанови тази общоалактическа детска градина, в която на нас ни се дава топло местенце в групата на малките... Добре че се сетих: а за кога е набелязано поредното заседание на Съвета?

— Днес в двадесет и три нула-нула...

— Извънредно? Хм... А защо е това бързане?

Ана вдигна рамене и се изправи. Изразът на отегчение съвсем не подхождаше на нейното мургаво спокойно лице и в подобни минути Ричин я наричаше „чашка виенско кафе с кайенски пипер“.

— Може би те се страхуват, че ще се доберем до нещо, а това означава, че ние има до какво да се доберем... А най-вероятно е, че те просто ще ни информират за по-нататъшно изместване на защитната зона — нали винаги се придържат към правилото да ни съобщават всичко за действията си в рамките на Слънчевата система.

— Ще ни информират... Както на училище! Но нима Съветът не може...

— Ох, Ричин, ти пак си знаеш своето. Ами Съветът не може нищичко! Ти си виждал алфианците по видеофона и знаеш, че те дори и една дума не могат да кажат нормално — или се кикотят, или плачат, или викат. Достатъчно е да се разгорещят, за да изпълнят заплахата си и се изключат! Така че на заседанията на Съвета не е възможно дори с една дума да се възрази на алфианците, но ако ти измислиш нещо, нали знаеш към кого да се обърнеш в Съвета. Това са Ван Джуд, Кочански, Руогомаа.

— Да, това зная.

Членовете на земния Съвет се разполагаха край едната страна на масата, а на противоположната ѝ страна се издигаше екран. Върху него се появяваше образът на точно такава маса, зад която стояха алфианците. Ефектът от присъствието беше толкова силен, че Кочански, който въпреки белите си коси беше запазил по отношение на желанията своята детска непосредственост, веднаж призна на Ана, че непрекъснато му се иска да пипне алфианците с ръка. На заседанията той никога не се разделяше с молива, правейки доста изящни и леко шаржирани скици на своите събеседници. Но от известно време Кочански беше започнал да рисува само десмоди. Разбира се, не тези космически чудовища, които никой не беше виждал поради това, че и земните, и алфианските прибори — електронни, радиационни, гравитационни и пси-соративни — не бяха в състояние да регистрират присъствието им; не, той покриваше страничките на своя албум със скици на напълно реални южноамерикански прилепи с набръчкани и съвсем не хищни муцунки и ципести крила на библейски демони. Вярно е, че малките вампири на Кочански винаги напомняха някого от хората, а най-често Костя Руогомаа, старши щурмана на космическия флот.

А преди половин година името на тези реликтови животни беше известно само на зоолозите. Човечеството беше заето с нещо съвсем друго — за почти двадесетгодишния период на безкористното покровителство от страна на алфианците земната наука, техника, медицина и изкуство бяха получили тласък, равен на който нямаше в цялата история на развитието на човешкия разум. Алфианците се появиха на Земята някак си поразяващо просто, сякаш по време на работа; на хората дори им се стори, че са леко опечалени и явното разочарование на гостите те отдадоха на ниското ниво на земната техника. Пришелците усвоиха земния език непостижимо лесно — вярно е, че те говореха с експанзивност, пред която тази на неаполитанците и каталонците беше нищо. А помежду си разговаряха много рядко, сякаш техният начин на общуване се намираше в сферата на извънносезаемите контакти, а звуковият език, макар и запазен, беше повече за удоволствие, както пеенето при земните хора. Пришелците издигнаха на Малта нещо като диспечерски свързочен пункт и си заминаха така просто, както и бяха пристигнали.

Два пъти месечно малтийската станция свързваше земния Съвет по галактическите контакти с планетата на алфианците; станцията също така коригираше кацането на алфианските товарни космолети. Тя се занимаваше и с още нещо, при това твърде интензивно, но в това отношение любопитството на земните хора, обикновено прекалено задоволявано, се натъкваше на изкусни маневри, чрез които алфианците винаги се измъкваха от пряк отговор. А междувременно годините минаваха, вече не бяха между живите Райнхард Сиграм и Ромас Ларломикин — задължителни членове на първия състав на Съвета. На тяхно място дойдоха младежи — Исаму Коматару и „мургавата леди на хаванските сонети“, както я нарече Кочански — Ана Елизастеги. Независимо от младостта ѝ тя се смяташе за крупен специалист по пси-спектри. Даровете на алфианската цивилизация се изсипваха върху Земята като от рога на изобилието, а алфианците — предупредителни, радушни и загрижени от някаква неизвестна за хората опасност — все учеха и учеха земните жители как да се ползват от тези дарове.

А най-важното беше, че тяхното първо кацане продължаваше да си остава единствено. И едва преди половин година те съобщиха на хората, че тяхното придвижване в космическото пространство се ограничава съвсем не от технически причини.

Някъде в черните дълбини на Вселената се е притаила колония от живи и без съмнение разумни същества, притежаващи феноменална агресивност, която ги прави смъртно опасни за алфианците. Тези космически таласъми бяха кръстени от хората „десмоди“ (на Земята наистина имаше такива малки вампири, които се хранеха с кръвта на животните). Да се види, чуе или почувствува нападението на космическия десмод беше невъзможно — за нещастиято се научаваше едва тогава, когато вече не можеше да се помогне. Алфианците бяха покрили своята планетна система (заедно с огромен сектор от космическото пространство) с непроницаема за десмодите обвивка с пулсираща защита. Те я хранеха с гигантски енергетични преобразуватели от класа „време-пси-енергия“, функциониращи на космически шамандури; но стационарността на тези преобразуватели ги правеше непригодни за използване на космолетите и за да се осигури безопасност при единствения полет до Земята, на алфианците се налагаше да направят временен коридор с пулсираща защита,

изпращайки пред себе си армада от кибермонтажници, сглобяващи преобразователите.

А след това в продължение на осемнадесет години общият фронт на непрекъснатата защита се разширяваше до самата Слънчева система, докато не покри Приземието. Така стана ясно какви функции освен другите е изпълнявала ретранслационната малтийска станция. Когато земните хора научиха за всичко това, казано образно, просто не можеха да намерят думи, с които да изразят благодарността си. Но алфианците със свойствената им безцеремонност заявиха, че това не си заслужава — всичко е било създадено не заради хората, а за да се осигури свобода за по-нататъшното придвижване на самите алфианци, тъй като космическите чудовища никога не нападаха хора от Земята...

Това беше първият случай, при който хората не повярваха на алфианците.

Не защото се изплашиха със задна дата или се оскърбиха от възискателността на десмодите, непризнаващи земното човечество за достойна храна — не, просто в безапелационността на старшите братя по разум очевидно се долавяше някакъв фалш. И след това, както излизаше от разположението на космическите шамандури, пулсиращата защита покриваше именно онази част от слънчевата система, която беше усвоена от земните планетолети. И това е всичко.

Съвещанието, свикано днес по толкова извънреден начин, не се отличаваше по принцип с нищо от предишните: на представителите на Земята беше предложено да задават въпроси и те, естествено, ги задаваха.

— Може ли, извинете, да се фиксира пряко моментът на нападението на десмода? — запита Коматару с онази задължителна източна усмивка, с която той се обръщаше към жените и пришелците.

— Какво би могло да бъде по-просто! — възкликна гигант с мускулатурата на дървесекач и със сините коси на Малвина. — Регистрирайте моя пси-спектр и ме изхвърлете отвъд фронта на защитата. Спектърът ще изчезне — аз съм изяден.

— А някога, извинете, имало ли е подобно нападение именно в момент на снимането на спектъра? — настояваше Коматару.

— Не, не ни е потръгнало — дървесекачът от Малвина въздъхна съкрушено.

Подобен отговор през устата на човек би прозвучал ужасяващо.

— А как въобще си представяте механизма на въздействие на десмода върху човешкия мозък? — запита Ана Елизастеги.

— На нашия мозък — поправи я черна като абанос алфианка.

През първите години на контакта на хората им правеше силно впечатление фактът, че на заседанията на Съвета срещу брюнет задължително се появяваше чернокос алфианец, а срещу японца — лимонокож; тази странност беше обяснена случайно, когато един от алфианците, обръщайки се към Ана, изведнаж стана по-черен от вакса. Оказа се, че жителите на Алфа нямат не само постоянна пигментация, но дори и черти на лицето и могат да изменят формата на ушите или на носа си само за няколко минути; да приемат образ, подобен на образа на събеседника си за тях е такава норма на поведение, каквато за земните хора е да намират общ език в разговорите си.

— Механизмът на въздействие е неясен за нас — намеси се седящият срещу Костя Руогомаа, отпуснал се до безобразие алфианец. — Той е непонятен и страшен. Мозъкът умира мигновено. Дори само след двадесет секунди реанимацията е невъзможна и въпреки това няма никакви следи от поражения.

— И все пак няма ли никакви симптоми? — не мирясваше Коматару.

— А бе какви симптоми! — извика тъмнокожата алфианка и от очите ѝ не потекоха, а именно заструиха сълзи. — Това е смърт! Ние, без да я виждаме, я възприемаме по същия начин, както вие бихте почувствували угасването на вашето Слънце. Студ. Мрак. Вцепеняване. И всичко за десетки части от секундата. Не може да се помогне! Ние, които можем всичко, тук сме напълно безпомощни!!!

— Какво всъщност взимат десмодите? — запита Ван Джуд. — Пси-енергия?

— Защо сте се хванали за тази пси-енергия! Та тя е всичко на всичко продукт от дейността на някои участъци на главния мозък. Ако десмодите взимаха именно нея, те биха се прикачвали към отделни индивиди и биха паразитирали благополучно върху тях, оставайки невидими и недоловими. Остава ни само да предполагаме, че в мозъка съществуват полета с изключително тънка структура, които засега не са ни известни, макар в момента нашите изследователи да се мъчат да ги открият. Като разрушават тази фина структура, десмодите предизвикват смърт. А засега ние се занимаваме с груба механика на

атомарно ниво — биотокове, пси-структури, норегични потенциали — а десмодите безпогрешно избират най-мъдрите, най-емоционалните от нас. Как?...

— Това, че избират най-мъдрите ли ви е довело до мисълта, че смъртта от „амнезия на пренатовареността“, както сте наричали по-рано това, е нападение?

— Не. Работата е там, че десмодите имат една странност: те никога не нападат един след друг, а само едновременно. Точно тази синхронност ни направи подозрителни — иначе и досега бихме смятали, че имаме работа с непозната болест.

Ана незабелязано погледна към Кочански — алфианците дори не бяха забелязали колко решаващо важна информация бяха споделили...

— А кога за последен път са ви нападали десмоди?

— Точно на този кораб, с който летяхме към вас — като за най-обикновено събитие, съобщи дебелакът. — Космолетът се движеше по принципа на осморката — от една защитна шамандура до друга. На последното островче корабът изскочи от подпространството твърде близо до края на защитата и по време на пулсацията ние се оказахме извън обвивката... Те ни чакаха... Не минаха и две секунди... и трима...

Той не можа да продължи. Лицата на алфианците застинаха в такова отчаяние, че неосведомен наблюдател би могъл да ги вземе за ученици по мимика, които жестоко преиграват в етюда „мъка“.

— Достатъчно! — извика изведнаж най-младият алфианец, който до този момент мълчеше. — Дълго време смятахме, че „амнезията на пренатовареността“ е просто болест, но това и наистина е болест. Това е парализа на нашата цивилизация! Колкото и да е голям защитеният сектор от пространството, ние сме в клетка! На нас не ни остава нищо друго освен борбата!

Хората мълчаха. А и какво ли биха могли да предложат на алфианците?

— Ние не сме в състояние да противопоставим на десмодите оръжие, достойно за нашето време и разум — подхвана председателят на Съвета на пришълците. — Но ние не можем и да чакаме. Ще организираме лов, така както са правили това нашите предци: с помощта на капани и примамки. Да се направи капан не е така трудно: той трябва да представлява спирала, нещо като плоска раковина с

достатъчно голям брой сегменти от пулсиращи обвивки. Ако се съди по маневреността на десмодите, техните размери не са големи. При далечните разстояния те очевидно използват нула-прехвърлянията, но по сегментите на спиралата те ще се движат с някаква определена скорост. Примамката ще разположим в центъра и щом бъде извършено нападение, изходът от капана веднага ще се захлопне. Десмодът ще се озове в чувал, и то колкото си искаш дълго!

— Но какво наричате примамка? — осмели се да запита Ван Джуд.

— Велика Вселено, той не е разбрал! — възкликна чернокожата съседка на Ана. — Древният закон гласи: живот за живот, смърт за смърт! В средата на „раковината“ ще бъде един от нас и на нашата планета са се записали за тази цел вече милион и половина кандидати!

— Прибавете към тях и мен — каза просто Ван Джуд.

— Изключено — енергично тръсна глава председателят. — Десмод няма да влезе в капана заради човек. И въпреки това ние ви каним да вземете участие в този лов. Вече знаете, че вашата планета дълго време е била, така да се каже, примамка при лова на десмодите срещу нас: веднага щом у вас избухваше война, потоп, земетресение и ужас у десетки и стотици хора, този хилядократно усилен сигнал за бедствие се разпространяваше из Вселената и най-младите и пламенни сред нас не можеха да останат в бездействие и се хвърляха да ви помогнат. Около Слънчевата система десмодите вече ги причакваха. В памет на тези, които не се върнаха, ние ви молим: примамете както преди десмодите към Земята. Ние ще отворим цепнатина в пулсиращата защита и десмодите, въобразявайки се, че у вас се е разразила поредната катастрофа, ще се втурнат към Земята, ориентирайки се по страха, който вие ще трябва да симулирате...

— А сигурни ли сте, че ще се съгласим на толкова мизерна роля? — бързо запита Кончански.

— Да! На първо място това може да примамим в един капан голям брой десмоди наведнъж. А на второ място... ние смятаме, че за онзи, който ще се намира в „раковината“, това ще намали времето на очакването.

На това никой от земните хора не можеше да възрази...

— Чакайте ни след шест земни дни. — И екранът загасна.

— Тук е — кимна Магавир, правейки втори кръг над езерцето. — А каква е тази бяла пяна край брега? Както искате, но няма да кацна на водата.

Амфибията взе надясно и тръгна над самата просека. Два белезникави облака се метнаха на различни страни; разчистена от дългогодишния недокоснат прах, тъмносинята ивица на пистата за кацане показва асфалта си. Веднага щом колелата се докоснаха до него, Ричин, Кончански и Алгимантас Ота, когото бяха взели заради изключителното познаване на местността, вдигнаха капака на кабината и веднага скочиха върху асфалта.

— Синхронност, на която биха завидели и десмодите — мрачно забеляза Ричин. — Сетих се, че ако тогава нашите старши братя по разум не бяха се изпуснали за тази синхронност, ние никога не бихме се досетили да се търсим именно тук. За това пък сега... Един момент, Маг, я дай с десинтора един път по тези папрати — струва ми се, че там има змии.

— Е-е, та нали тук е резерват! — намеси се Алгимантас.

— Това у него е генетично — поясни Кончански. — У всички номади страхът от влечугите е в кръвта им. Ти запазил ли си от номадите още нещо, Ричин?

— Наред с номадската професия и доста забележителни външни данни.

— Свиреп, изпечен и космат. Дете на табора... Хм, а това какво е?

В основата на почти двуметровите папрати се търкаляше жълт кръг с нарисувани върху него чашка и блюдо.

— Търсената „Горска лилия“ — поясни Юта. — Вдясно, на около двадесетина метра.

— Не можа да кацне на покрива, пилот от екстра класа — подхвърли през рамо Ричин на Магавир и се вмъкна в девствените храсталаци.

„Горска лилия“, или по-точно онова, което беше останало от нея, се появи внезапно. Кръглото здание без покрив, наистина напоявящо по форма цвете, беше оплетено от драките на необикновено разлистилите се малини; в чашата на това дървено цвете подобно на тичинки стърчаха мъхести пънове — бивши маси и табуретки.

— Според спомените на сервитьорката Алдона Старовайте — бодро започна да цитира Кончански: — „През тази вечер, както винаги в събота, танците започнаха около седем“... Но колеги, къде може тук да се завърти човек?

Той се опита да направи изящен пирует в ритъма на валс-бостон — „Там-та-ра-ра, там-та-ра-ра... по дяволите!“ — и в този момент безнадеждно се оплете в промъкналите се през перилата диви малини.

— Да танцуват са слизали долу, на утъпканата площадка — с познаване на нещата поясни Алгимантас. — Там е по-тъмно...

— Значи не можем да бъдем сигурни в абсолютната едновременност и на петте нещастни случая, щом е било тъмно?

— Слушай, старик — срязва го Ричин, — няма да търсим противоречия, а доказателства за нашата хипотеза. Помнете: „Разнесе се дружният вик и на петте момичета“ — значи едновременен, иначе Старовайте с нейната обстоятелственост задължително би изтъкнала последователността на събитията.

— Защо ме уговаряш? — вдигна рамена Кончански. — Аз ти вярвам. И Ота ти вярва. Само че Съветът е, който няма да ти повярва.

— Ние ще поднесем на Съвета данни с такава убедителна сила...

— Е, а какви данни получихме днес? Случай на обикновено хранително отравяне, и то едва ли не със столетна давност.

— Забележете — едновременно отравяне — вмъкна Ота.

— И отчети — Ричин вдигна пръст, — че от всички посетители на „Горска лилия“ тези пет от гледна точка на десмодите са били най-лакоми парчета — участнички в симпозиума по дезактивация на изкуствените спътници, използвани някога за изхвърляне на ядрените отпадъци. Запасите от тази неизвестна субстанция, с която се хранят десмодите, у тази петорка са били максимални. Та те не са се докоснали до останалите!

— Е, е — каза Алгимантас. — Това нищо не доказва.

— Сега няма да спорим за вкуса на десмодите. Време е да се връщаме обратно.

— Тоест, как обратно? — разтревожи се Алгимантас. — А какво ще стане с всичко онова, което се е струпало над този край през следващите години?

— Зарасайският информаторий не дава повече сведения за едновременни поражения — възрази Ричин.

— В замяна на това неедновременно са се натрупали тук цяла камара — не случайно езерото е спечелило прозвището „проклето“. Преди всичко готвачът на същата тази „Горска лилия“. Половин година след нещастieto с радиоложките този млад и здрав мъж попарил крака си с гореща супа и още преди да успее да падне, бил вече мъртъв.

— Съветът ще каже — болков шок — усъмни се Кончански.

— Може би по други краища и да има толкова крехки хора, но по нас няма такива. Още повече, че след няколко месеца тукашният органист излязъл тук от шосето и без да намалява скоростта, се понесъл по права линия, докато се забил в един бор. Изгорял заедно с колата.

— Съветът ще каже, че се е замечтал — резюмира Ричин.

— Добре, а състезателката по тенис от Тарту — намерили я в камъшите на дъното на лодката. И отново никакви следи. Ще кажете, че е слънчев удар? Да, разбира се. През октомври. Но ако у вас не предизвиква подозрение фактът, че на микроскопичното късче земя от езерото до шосето — забележете, не по-далеч! — За няколко години са станали около петнадесет загадъчни случая, завършили със смърт, то местните жители се оказват по-разсъдливи. Те обявили околностите на изоставената „Горска лилия“ за резерват...

— Момент! — прекъсна го Ричин. — Хрумна ми една интересна мисъл. Ако за следващите трагедии са виновни същите десмоди, които преди това никога не са нападали последователно, то ние имаме работа с прераждането, а по-точно — с израждането на тези чудовища!

— Да, да — запали се Кончански, — след нападението си над хората петорката вампири не е успяла не само да се върне в своето леговище, но дори и да пропълзи през шосето. Също така те са изгубили своята избирателност. Излиза, че интелектът на алфианците ги прави всемогъщи, а пси-субстанцията на нас, грешните, ги е довела до деградация?

— Точно така! И това е главното доказателство, че десмодите могат да нападнат и човек, когато нямат друг избор. Гладът не гали никого. Е, Конча, да се върнем в Съвета — в други ден алфианците ще бъдат при нас.

— ... Как се чува? Чуваемостта, казвам? Когато не ти върви, винаги ще я загубиш. Е, поздрави ме, златце мое сапфирено, изгоряхме със син пламък! На нас вече ни е ясно, че това, което е станало при

„Горска лилия“, е работа на десмодите... Какво? Съветът? На Съвета това също е ясно, но... дадоха ни извънредна връзка с Алфа. Ако знаеш какво настъпи там! Тези наши старши братя не са се отличавали никога с особено възпитание, а сега... Те изпръскаха със слюнка цялото пространство между Земята и Алфа. Ние, сополанковците, виждаш ли, се бъркаме в нещо, което не е наша работа, и фалшифицираме фектите, а те ще построят останалите „раковини“ в околностите на Прочион и от нас няма да приемат въобще някаква помощ. Те могат... Какво правим? Преминаваме към открити пиратски действия. Не, не мога подробности. А ти как си?... Какво значи — никак? Та ти си най-големият специалист по пси-спектрите, какво значи — нищо не става? Нима може човек да отвикне да изпитва страх? Това става или при земетресение... или при взрив на хиперонна бомба... Пак няма да се изплашат? Ана, не се паникьосвай, отлети до Мамбгр. Да, по-далеч от флегматичните европейци... Да, ще домъкна всички, които ми попаднат под ръка.

Твърдата и още неизсъхнала лента се люлееше от течението, като проблясваше с всички цветове на дъгата; прозрачните камшичета на пси-соративните записи препускаха по самия ѝ край и от време на време изскачаха под долната ѝ граница. Това беше лошо, много лошо. А как да се поправят нещата, когато на цялата Земя няма нито един човек, който поне приблизително да знае какво е това пси-соративен запис? Ако искаш, смей се, ако искаш, плачи, съвсем както при гравитацията: колко векове претегляха всичко, от мухата до слона, а едва преди два века се ориентираха във физическата същност на гравитацията. Така и в този случай: пристигнаха от Алфа товарни кораби, киберите извадиха скромни на вид самописци, съединени с бидончета, в които като жива шаваше лилава плесен. Самописецът се включваше към шлема, който беше достатъчно да се надене на главата, за да започне от бидончето да изтича воняща и бръчкаща се лента, проблясваща като старинна чешка бижутерия.

С еталонните таблици в ръце Ричин бродеше из лабораторията, прехвърляйки всяка отделна лента. Подутата от плач Ана дремеше в креслото. Кончански рисувахе десмод, който приличаше на Ричин.

— А това от стадиона ли е? — попита Ричин.

— От конгреса на лекарите — отвърна Ана, отваряйки само едно око. — Беше съобщено, че над Аляска е пробита защитата и четирима

души са загинали.

— И никакъв страх? — Кончански придаде на десмода израз на крайно разочарование.

— Лек фон. А тези едри двуредни зъбци като на акула са професионално любопитство. Ето го в чист вид. А лентата от стадиона е в ъгъла. Там също се изложихме...

— Моля, моля! — избухна Ричин. — Аз играх ляв полуконтактен и когато ми подадоха топката и вниманието на целия стадион беше приковано в моята персона, какви адски мъки изобразих! Кажи, Кончански, не го ли направих талантливо?

— Едмунд Кин.

— Ето! А основните компоненти на пси-спектрите предизвикват любопитство и възхищение. Не, грешката беше допусната много порано, когато заседанието на Съвета беше разпространено из цялата Слънчева система. Човечеството се подготви психически да изиграе страх, да го наподоби... Единственият изход е този лов да се отложи, дявол да го вземе!...

— Ние няма да направим това — раздаде се звучен и сякаш отразен от метал глас. — Ловът ще започне веднага щом бъде готов първият капан, т.е. след по-малко от Десет дни.

Всички подскочиха неволно. Когато *той* влизаше, всички се превръщаха в смирени ученици, които не са си научили уроците.

— Ние не изпълнихме вашата молба — с усилие проговори Ана. — Нито един получен от нас спектър не съвпадна с вашия еталон. Ето ги, можете да се убедите сам. Поради това ви молим за няколко месеца, за да отслабне у хората тази готовност да *показват* страх.

— Не — повтори той небрежно, сякаш отхвърляше нещо маловажно. Изглеждаше, че сега го интересуват повече от всичко на света дъгоцветните ленти, които той смъкваше от опънатите за изсушаването им жици и ги хвърляше на пода.

— Всичко това е за боклука. А това какво е?

В нишата, към която сочеше, се издигаше куп от плоски кутии.

— Там е учебният архив — обясни Ана. — Опитите при усвояването на апаратурата. Тук — отделяне на емоциите в чист вид, тук — сумарните шумове, предимно от улицата, а тук — разни.

Алфианецът се хвана за това „разни“, изтърси съдържанието на кутията на пода и като приклепна, потъна в изследването на старите и

напукани ленти.

— А това какво е? — изведнаж се развика той сърдито. — Брак? Или запис през тесни отвори? Невероятна чистота! Не, това не може да бъде първичен импулс — явно е, че една от съставлящите е отделена изкуствено. Но как? Ние не сме ви учили на това.

— Нито е брак, нито е правен през тесни отвори, нито е съставляща... — Ана се мъчеше да се ориентира в условните знаци, надраскани с игла по края на лентата.

— Какво е това всъщност? Какво? Какво е, питам ви?! — алфианецът я хвана за рамото и доста силно я разтърси: да, добрите маниери не бяха сред достойнствата на старшите братя по разум.

Но кой знае защо, Ана се бавеше с отговора си и се взираше в лицето на своя събеседник някак си особено дълго и внимателно.

— Записът е направен в клетка с човекоподобни маймуни — промълви тя най-накрая. — Това е реакцията им при появата на змия.

— Но на Алфа нямаме... е-е-е... алфоподобни... — неочаквано смутен промълви пришелецът. Лицето и косите му за миг се обезцветиха, както това ставаше, когато алфианците общуваха помежду си на голямо разстояние. И наистина, само след няколко минути изведнаж в стаята се втурнаха четирима от тези, които бяха пристигнали с него. Все така, без да произнесат звук, но ожесточено жестикулирайки, те направо измъкнаха един от друг лентата и явно се поразяваха от записа.

— Транслаторът! — извика някой от тях.

Приемната касета на транслатора жадно пое в себе си лентата и започна да бръмчи — лицата на алфианците отново се преобразиха до неузнаваемост. Те посиняха, станаха лилави, изтънелите им устни бяха мъчително прехапани, на някой заигра бузата, друг стисна с ръце челото си — всичко това беше невероятно, хилядократно усилено съпреживяване на чуждата болка и чуждия страх. Ана не издържа и изкрещя. И тогава се случи нещо съвсем неочаквано: алфианецът, който стоеше най-близо до нея, мигом се обърна, дори без да я погледне, я хвана (случи се за косите, като удавник) и като я дръпна към себе си, се огъна, закривайки я със своето тяло...

Кончански удари с юмрук по клавиша на транслатора и бръмченето спря. Всички — и алфианците, и земните хора — облекчено се протегнаха, сякаш отърсвайки от себе си призрака на

преживяното. Ана сърдито изсъска, освобождавайки се от своя неканен защитник, и започна да привежда в ред косите си. На всички им беше малко неудобно.

— Сега ние ще се свържем с базата — проговори един от гостите — и мисля, че ще се възползуваме от аналогични записи... Наистина, ефектът би бил по-силен с няколко порядъка, ако потокът от пси-импулси би излизал пряко в Космоса, а не се транслира по записи.

— Тоест, да пренесем клетките с маймуните направо на шамандура?

— Именно! Макар че... животните се намират у вас под охрана?...

— Мисля, че Съветът ще направи изключение — каза Ричин. — Главното е да успеем да съберем достатъчно маймуни от всички зоопаркове...

— Да, времето и за нас, и за вас е недостатъчно.

— Ако вие не бързахте така... — започна Кончански, но вратата вече се беше затворила зад пришълците — те никога не се сбогуваха.

— А аз мисля, че нашето време е по-малко — Ана се втурна към пулта на преподавателя. — Давам поръчка за маймуни и питони. Кончански с Руогомаа се подготвят за тяхното приемане на ракетодрома в Куду-Кюел. Ричин, ти отговаряш сред твоите пилоти да не попаднат... м-м-м... външни.

— Ще се постарая. Ще взема и ракети, бенгалски огън и сирени. Но се страхувам, че на някой от нас ще му се наложи да остане в Съвета.

— Защо? — протестира Кончански. — Какъв смисъл има да се контролира от Съвета, щом като от шамандурата ще го отделя двудневен полет?

— Не е време да се спори — прекъсна ги Ана, — време е да се действа. Още повече, че сега се изясни най-главното. Какво именно? Ето какво. Когато държах в ръцете си лентата с „маймунския“ запис, вече отдавна бях разбрала какво представлява тя, а те продължаваха да ме питат. Помъчих се да събера цялата си воля, за да усиля своя пси-поток, но те не го доловиха! Това означава, че те не могат да четат мислите ни.

— Това наистина е главното — промърмори Ричин. — Ние сме омагьосани от тяхната способност да почерняват и позеленяват, да им

покарват носове и уши... А това е само бутафория и нищо повече. Евтини трикове.

— И още нещо — каза Ана. — Макар всички те да са по-високи с една глава от нас и лапите им да са огромни, дължна съм да те полаская, Ричин: според мен твоите мускули са по-здрави...

Огромният космически лайнер — флагманът на Слънчевата армада — застина неподвижно на пристана на току-що издигнатата шамандура — от тази страна, която се намираше под прикритието на пулсиращата защита. След известно време той трябваше да се отдалечи от шамандурата, отнасяйки на борда си всички членове на обединената експедиция — впрочем не, не всички. На шамандурата оставаше завинаги онзи, когото и на Земята, и на Алфа наричаха просто Той, макар името му да беше известно на всички — С Сега Д. На обитателите на Земята, естествено, им се искаше да запомнят не само името, но и облика на пришелеца, но това желание беше неосъществимо, тъй като алфианците нямаха постоянно лице и се променяха по невероятен начин. Да, много неща бяха за хората недостъпни: ето дори и сега те се намираха на борда на кораба, построен по алфиански чертежи и от сплави, открити от алфианците; прикриваше ги пулсиращата защита, създадена от мрежата на излъчватели с извънземен произход. Тази шамандура също не беше построена от хората — направиха я автомати и само като видяха размерите на този гигант, хората разбраха защо може да бъде построена само в околностите на Сатурн — от огромния брой каменни късове, съставлящи горния разреден пласт по пръстените на планетата, киберите бяха измъкнали няколко по-малки парчета, бяха ги разтопили и от тази топилка бяха изтъкали изключително тънката паяжина на космическата станция, разпростряла своите ажурни спирали на десетки километри. Плътна беше само централната част на тези спирали, не повече от шестстотин метра в диаметър. От едната си страна, която беше обърната към Слънцето, тя беше изпъкнала; в дълбините на изпъкналостта се криеха гравитационните генератори, асансьорът, съединяващ „нощната“ страна с „дневната“, и излъчвателите, осигуряващи постоянна защита на трюмовете. „Нощната“ страна представляваше плоскост, покрита отгоре с прозрачен калпак, под който свободно би могъл да се побере лондонският театър „Тауър“. Два от вътрешните сегменти на

спиралите се намираха под купола, край стените на който се редуваха безкрайните клетки с маймуни. По-нататък, извън купола, плътната повърхност свършваше и започваше каменната дантела, в странния рисунък на която се вплитаха всички останали сегменти на пулсиращия коридор, отварящ широкото си гърло в пространството, сякаш зинал с уста и примамващ неизвестните страшни чудовища, които толкова години оставаха безнаказани и неуязвими. И най-вече гладни.

А в средата на твърдия диск, около централната кула, се виждаше нещо синьо като малко езерце, разтекло се по повърхността. Само тези, които бяха минали през купола, знаеха, че това не е вода, а подобна на коприна топла алфианска трева. Срещу купичката, от другата страна на синята полянка, имаше екран, на който се виждаше всичко, което става в каюткомпанията на лайнера.

Всичко това, издигнато за непостижимо кратък срок, беше истинско чудо, но все пак хората бяха поразени не толкова от техниката, а от неукротимата, фанатичната воля на алфианците, решили каквото и да става, да очистят Космоса от невидимите хищници и нежелаещи да отлагат този фантастичен лов на десмодите нито ден, нито час, нито миг повече.

Какво можеха да поставят редом с тази техника и тази воля хората от Земята, които само още преди две десетилетия се смятаха така целеустремени, толкова мъдри и всемогъщи?

Само това, че бяха хора.

Четирима алфианци седяха около тясната и дълга маса в каюткомпанията на космолета, също както по време на междупланетните срещи между двата Съвета. Разликата беше, че сега това не бяха образи, а живи, напълно реални великани. Но сега техният ръст не биеше на очи, защото хората не седяха както обикновено, а стояха отзад, зад креслата, играейки сякаш ролята на нещо като почетен караул или на втория ред зрители. Погледите и на осемте души бяха приковани в кръглия като илюминатор екран. А колко ли също такива екрани, монтирани на Земята и на Алфа, бяха събрали около себе си жителите и на двете планети? И върху всички тези екрани права фигура в бяло се движеше бавно към центъра, към топлата синя полянка. За жителите на Земята тя вероятно изглеждаше като оживяла гипсова отливка на алфианец, докато у самите алфианци

подобна асоциация не би могла да възникне поради простата причина, че те нямаха понятието „скулптура“.

С Сеге Д се отпусна на тревата в самата основа на кулата, сгъна колене и ги обхвана с ръце. Така седят, когато гледат с часове морето. Но С Сеге Д виждаше пред себе си само екрана, от който гледаха към него, без да мигнат, четирима негови съплеменници. Пред тях върху полираната повърхност на масата блестяха две огромни копчета — като очите на Андерсеновото куче, същите онези, които имат големината на чаена чинийка. Капанът беше готов, всички купички с генератори, усилватели и отражатели се намираха под напрежението на пси-токовете, но засега все още системата на раковината беше покрита от общата защита, протягаща се на цялата Слънчева система.

С Сеге Д кимна и старшият от алфианците постави дланта си върху първото копче — то леко потъна и се наля с червеникава тревожна светлина. И в този момент над маймунските клетки подскочиха петардите, извиха се ослепителни гирлянди от бенгалски огньове и във всяка клетка се вдигна вратичката, отделяща маймуните от скритите зад клетките им змии.

Неописуемият вой на обезумелите от ужас животни, трясъкът на магnezия и бясното преплитане на светлините достигаха синята полянка, но С Сеге Д не забелязваше нищо от всичко това. Той седеше, опрял се на леко вибриращата стена на генераторната куличка, и очакваше мига, в който старшият ще натисне следващото копче, пропускащо в просторите на Вселената този поток от животински ужас. За целта беше достатъчно само да се спусне фронтът на общата защита под повърхността на шамандурата, оставяйки купола и сегментите на „раковината“ в незащитеното пространство.

Внезапно С Сеге Д долови нещо, което в тази ситуация не би могло да се случи: някой го хвана за рамото. Той обърна глава — над него стоеше масивен чернокос земен човек с хищно и напрегнато лице. Смаяният алфианец се опита да стане, но в този момент твърд и къс удар по шията изключи съзнанието му и той не можа да види как със завидна синхронност четиримата му съплеменници около масата бяха стегнати с въжета, завързани за креслата и преместени в ъгъла.

Кончански, Ван Джуд, парапсиологът Юнг и Руогомаа застанаха около масата. Те изчакаха секундите, за които Ричин трябваше да

отмъкне отпуснатото тяло до люка, от който вече надзърташе Брюне, корабният лекар на космолета.

— Карай право на катера — със съскащ шепот, сякаш някой би могъл да ги подслуша, нареди Ричин, натиквайки С Сега Д в тесния люк. — И не бързай да го свестиш. Хайде, тръгвай...

Той захлопна с крак капака на люка и изтича назад към синкавата поляна, досещайки се какви текстове приема сега фонотайпът на лайнера както от Земята, така и от Алфа, и извика, тичайки:

— Режете въжетата, момчета! — и видя върху екрана как огромната длан на Коста Руогомаа легна върху второто копче.

Той знаеше, че човекът не е надарен със способността да чувства пси-процесите, но на него все пак му се стори, че го обгърна пронизващ студ, сякаш някъде се разтвори гигантска врата в ледената празнота. И за да не се досети никой за усещането му, той заговори:

— Засега ми няма нищо. Може би някои ще ми прочете нещо, за да ви бъде по-лесно да забележите, когато аз... А? Да, ето, точно това: „Това беше през празника на Сант Яго и дори никак си не искайки, когато фенерите угаснаха...“ Блъскат се във вратата, а? Правилно направихте, че я затворихте. „... И песните на щурците се разнесоха...“ — Той потърси с очи мястото, където съвсем доскоро тревата беше смачкана, но тя вече беше се изправила, сякаш само преди една минута върху нея не беше седял алфианецът. Ужасът от пустотата отлетя и Ричин се почувствува спокоен. За първи път от дълго време пред него не стояха никакви задачи и той можеше спокойно да се търкаля по тревата и да си чете онова, което обичаше най-много на света, и да си мечтае само за едно: вратата в каюткомпанията да се отвори и да влезе Ана.

— „... Постъпих както трябва, като истински циганин: подарих й...“ — Той трепна и замря, защото видя Ана Елизастеги, и то не на екрана, а тук, на някакви си десет крачки от себе си.

Тя стоеше и гледаше към него, без да мръдне, и по това, как бяха напрегнати рамената ѝ, можеше да се досети, че скритите зад гърба ѝ ръце са стиснати до премаляване, а ноктите ѝ са впити до кръв в тъмните длани. И тя ще стои така дотогава, докато не се случи това — с нея или с него, все едно. Той се хвърли към Ана, без да знае въобще какво ще направи, когато стигне до нея — да дотича, спъвайки се и премалявайки, крещейки през неописуемия маймунски вой и

изстивайки от онзи единствен нечовешки ужас, какъвто може да бъде само ужасът за другия.

— Та нас ни виждат — промълви Ана. — Виждат ни, Ричин...

Те стояха, държейки се за ръце и гледайки се в очите, очаквайки всеки миг, че ето сега тези очи ще се затворят, не — ще се изпразнят в мигновена безпаметност, и всеки беззвучно се молеше *това* да стане с него и само с него...

— Ето, мина цяла година... — прошепна Ана, едва шавайки лилавите си устни, и измина не година, а безкрайност, когато устните ѝ отново се разтвориха и само по тяхното беззвучно движение Ричин разбра, че тя е прошепнала: „Ето, изминаха две години...“

И тогава той си помисли, че ако тя каже „ето, изминаха две години“, той ще я удуши със собствените си ръце, защото така ще бъде по-леко и на нея, и на него. Но тя не успя да каже нищо повече. Очите ѝ се отвориха широко и в тях имаше не страх, а недоумение.

— Защо? — извика тя. — Защо? И кой посмя?...

Ричин смаяно обърна глава и изведнъж разбра, че адът е свършил. Светлините угаснат, воят на сирените преминава в бас и само изплашените от змиите и пресипнали маймуни продължават да крещят.

Но защо бяха прекратили опита и по-главното как бяха съумели да го направят? Нали входът в „раковината“ трябваше да бъде закрит от специално устройство, което не се подчиняваше нито на хората, нито на алфианците, след като в нея попадна десмодий. Той се обърна към екрана — там, размахвайки ръце, подскачайки и главното, мъчейки се да се надвикат, имаше най-малко петдесет човека, т.е. два пъти повече, отколкото можеше да побере каюткомпанията.

— Долу! — едва успя да разбере сред този хаос Ричин.

— Те ни викат да слезем веднага долу. Случило се е нещо екстремално!

Ана упорито поклати глава.

— Това е заповед!

И като видя, че Ана въпреки всичко няма да мръдне от мястото си с добро, той я хвана за рамената, както някога (ах, да, преди две години!) мъкнеше отпуснатото тяло на алфианеца. А Брюно вече отчаяно им махаше, подал се от люка, и ето че те вече всичките

четирима (а С Сеге Д — на пода като най-едър и нетранспортабилен) бавно пристават с ракетата за близък каботаж към борда на космолета.

— Осемнадесет маймуни на един път! — задъхвайки се от възторг повтаряше Брюно. — Виж, това никой не можеше да си го представи... Може би това е цялата популация на десмодите, а? Тогава е просто щастие, че механизмът на прикриваното на „раковината“ работеше по само от вашите пси-спектри. Ние просто от професионално любопитство заложихме на хода му и биодатчици от маймунските клетки. Никой не използва обратно!

— Ех, глупости — уморено проговори Ричин. — Ти не си ходил в „Горска лилия“ и не знаеш. Десмодите след нападението си върху хора не са успели да преодолеят дори такава преграда, каквато представлява шосето. Можеш да си представиш как са деградирали, след като са се нахвърлили от глад върху маймуните!

— Логично е — каза Брюне. — Ето, приближаваме. Да бяхте се смилили над ръцете си и да престанете да се държите един за друг като...

Ана и Ричин, без да се уговарят, вдигнаха сплетените си ръце и доста силно ги отпуснаха върху врата на Брюне.

— Ето това, точно това — мрачно забеляза от пода изгубилият предишната си експанзивност С Сеге Д. — Точно това не отчетохме. При нас, на Алфа, такива неща просто не стават... — Той замислено поглади неправдоподобната черно-лилава подутина на врата си. — Не мога да си извърна шията...

— Такива сме си ние — каза Ричин, на който зъбите още потракваха от нервната възбуда. — Такива сме си, с всички наши страхове и физическо насилие и известна техническа пресметливост и неподчинимост на висшето командувано... Ако, разбира се, сериозно допуснем, че висшето командване не се е досетило за нищо. Общо взето, човеци. Сред всички хуманоиди, които са ни известни, струва ми се, че за вас ние не сме най-сладките.

— И все пак — замислено проговори Ана — защо десмодите са избрали маймуните, а не хората?

— Ами затова — с известно отмъстително злорадство обясни С Сеге Д, — защото вие толкова се страхувахте един за друг, че сред тридесетте хиляди пси-спектри по такъв *нечовешки* ужас не биха могли да ви намерят дори десмодите. Не са могли да се ориентират.

Маймуните трябваше да дадат само сигнала, а всъщност се оказаха примамка.

— Е, благодаря — шеговито се поклони Ричин. — Сега сме квит...

— Моля — разтопи се алфианецът, поглаждайки все още шията си.

Ракетата се долепи, до пристанищния пръстен, залюля се и замря.

— Пристигнаха спасителите на Вселената — каза Брюне. — Излизайте.

Публикувано в сп."Наука и техника", бр.52/1976-бр.1-2/1977 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.